

Ekskursie Brabantse Populieren Vereniging 11 juni 1982 / F. G. Bevort
Oisterwijk

Vrijdag 11 juni is door de Brabantse Populieren Vereniging haar jaarlijkse voorjaars-ekskursie gehouden. Een bezoek aan de Parenco Papierfabrieken en de populieren proefvelden van het Rijksinstituut „De Dorschkamp” stonden op het programma.

De moeilijkheid een productieproces te schetsen binnen de mij gegeven ruimte, zonder aan duidelijkheid te moeten inboeten, noodzaakt mij ongewild de nadruk te leggen op de door ons in de ochtenduren bezochte Parenco-fabrieken. Ik moet echter zeggen dat het bezoek aan de proefvelden mij, de verslaggever van deze ekskursie, zeker zo interessant is gebleken, zeker met de uitleg van de heer Koster.

Bezoek Parenco

Na ontvangst en uitleg van het ontstaan en de verdere geschiedenis van Parenco, werd aan ons het productie-proces uitgelegd, waarvan onderstaand een verslag in de vorm van de inhoud van de aan ons uitgereikte ekskursiefolder van de fabriek.

(Een zo'n uitgebreid verslag van een niet-populierehoutverwerkende industrie is in dit tijdschrift wat ongewoon. Toch willen wij u geen informatie onthouden over een produkt, dat dagelijks bij u in de bus valt; dat was ook de reden waarom de Brabantse Populieren Vereniging deze fabriek bezocht ... redactie).

Voor de papierproduktie wordt uitgegaan van vier hoofdgrondstoffen:

- Rondhout in de vorm van 2 m lange stammen met bast, aangevoerd per auto (ca. 500.00 m³/jaar).
- Houtchips (zonder bast) aangevoerd per auto en afkomstig van houtzagerijen (ca. 20.000 m³/jaar).
- Oud papier bestaande uit ca. 60 % kranten en 40 % tijdschriften (ca. 50.000 ton/jaar).
- Celstof (ook cellulose genoemd): Langs chemische weg uit hout verkregen pure vezels, voornamelijk geïmporteerd vanuit Skandinavië (ca. 20.000 ton/jaar).

a Het *rondhout* (ca. 70 % grenen en 30 % vuren) wordt eerst gedurende ca. 6 weken opgeslagen en berekend om geschikt te maken voor verwerking en vervolgens gezaagd tot 1 m lengte en ontbast.

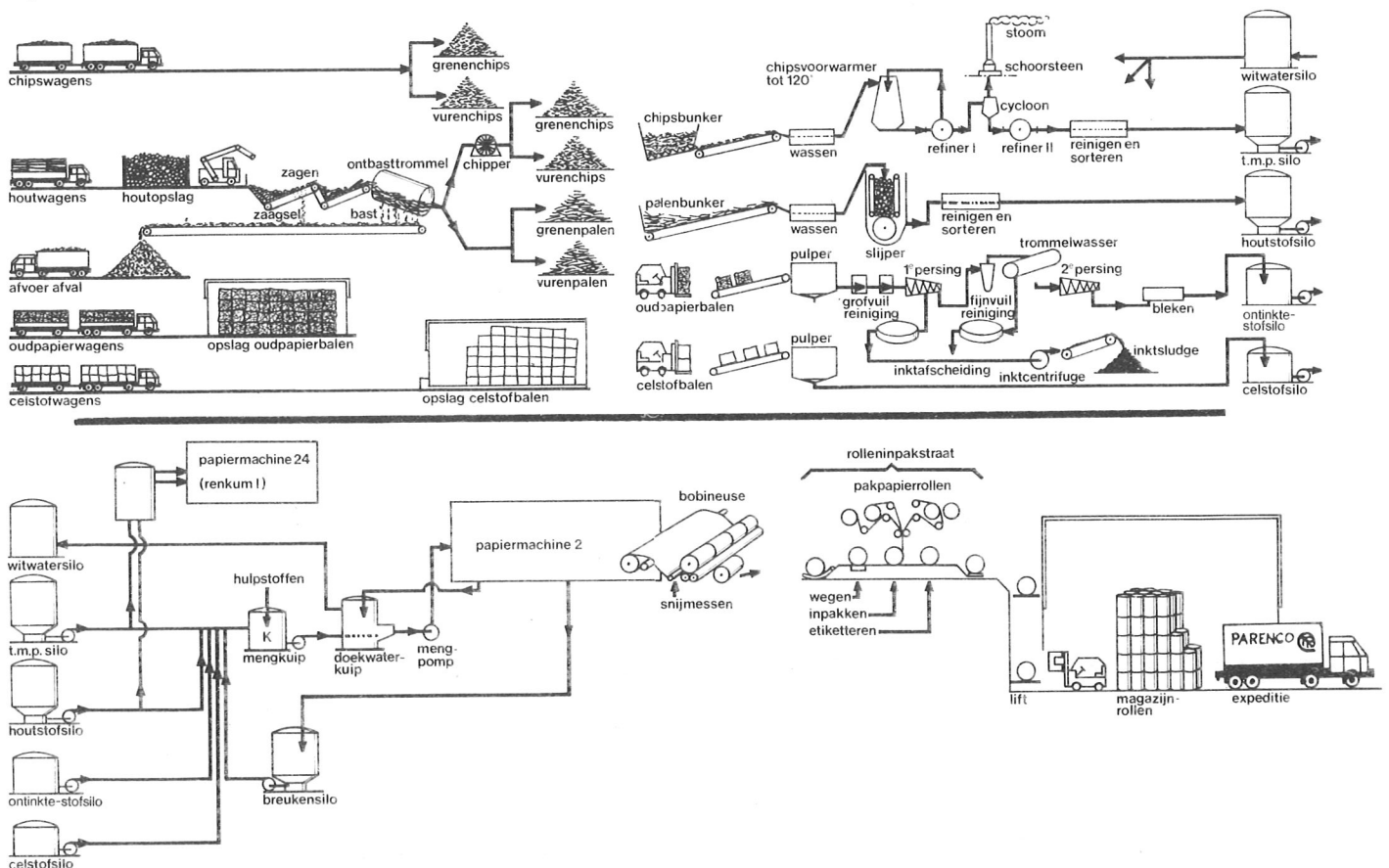
Daarna worden de beste paaltjes geselecteerd voor de hout-slijperij en daartoe verzameld in een tussenopslag (grenen en vuren gescheiden). De overige palen worden in een hakmolen (chipper) verkleind tot chips, die opgeslagen worden als grondstof voor de TMP-produktie (maksimale voorraad ca. 7 dagen).

b Aangekochte *chips* worden gescheiden van de in eigen regie gemaakte chips opgeslagen (maksimale werkvoorraad ca. 7 dagen).

c *Oud papier* wordt binnen opgeslagen (voorraad ca. 2 weken).

d *Celstof* wordt eveneens binnen opgeslagen.

De gehele Grondstoffendienst werkt in 2 ploegen.

Hout, chips, oud papier en celstof worden op verschillende wijzen tot pulp (= mengsel van vezels en water) verwerkt.

– De geschildte houtpalen worden via transportbanden mechanisch ingelegd in de houtslippers. Hierin worden onder toevoeging van het water, de afzonderlijke vezels losgemaakt uit het hout. Na uitsorteren van te grote vezels en reiniging wordt de houtslip in een grote silo gepompt.

– De eigen en gekochte chips worden, in de gewenste verhouding gemengd, per transportband in de TMP-fabriek gebracht waar ze, na wassing, eerst worden verhit met stoom (Thermobehandeling). Daarna worden ze tweemaal door een maalapparaat (refiner) geperst (Mechanische behandeling). Na reinigen en sorteren is de gereide T.M.-Pulp ontstaan die in een silo wordt opgeslagen. Een gedeelte van de pulp kan ook ontwaterd worden tot TMP-balen t.b.v. verkoop aan derden.

– De oudpapier-balen worden onder toevoeging van chemikaliën in warm water opgelost. De verkregen brij wordt eerst ontdaan van metalen, zand, plastic etc. en vervolgens uitgeperst, zodat de losgemaakte inkt verwijderd wordt. De ingedikte pulp wordt met water van de papiermachine verdund opgeslagen in een voorraadsilo.

– De celstofbalen worden zonder enige toevoeging in water „opgelost” en in een opvangkuip gepompt. De pulpproductie geschiedt volkontinu (4 ploegendienst).

De papiermachine wordt gevoed vanuit de opslagsilo's met diverse soorten pulp.

In de mengkuip wordt de gewenste mengverhouding gerealiseerd. Tevens worden daar de nodige hulpstoffen toegevoegd.

De mengpomp brengt een grote hoeveelheid water op het eindloze zeef van de vormpartij. Aan dit water is juist vóór de pomp het juiste pulpmengsel toegevoegd. Het water dat door de zeef valt wordt opgevangen en weer door de mengpomp aangezogen. De op de zeef gevormde papierbaan wordt in de perspartij en droogpartij verder gedroogd.

In de droogpartij is een tussengladwerk aanwezig om het papier reeds in een nog vochtig stadium zo glad mogelijk te maken. Na de droogpartij volgt dan nog een zware kalender voor een goede eindgladheid.

Bij de oproller wordt het papier opgewikkeld tot rollen van ca. 20 ton netto. De papierbaan is ca. 850 cm breed. De machinesnelheid varieert tussen 900 en 1100 m/minuut. Het gramgewicht van het te produceren papier ligt tussen 36 en 48,8 g/m². De jaarproductie zal ca. 165.000 ton papier bedragen.

De papiermachine loopt volkontinu (4 ploegendienst).

De 8,50 m brede rollen van de papiermachine worden op de bobineuse bij een snelheid van 1500–2500 m/minuut gesneden tot rollen op afnemerformaat. Er zijn 3 variabelen t.w. het gramgewicht, de roldiameter en de rolbreedte.

Deze leiden tot ca. 200 rolspecificaties. De optimalisering van de breedte-benutting van de papiermachine geschiedt per computer. Deze zorgt tevens voor de orderverwerking.

In de inpakmachine worden de rollen rondom ingepakt, gewogen en van de nodige etiketten voorzien.

In het magazijn voor gereed produkt worden de rollen per specificatie opgeslagen. In principe wordt papier uit voorraad geleverd.

Alleen de ekspeditie werkt in 2 ploegendienst.

Na deze uitleg werd door ons, met 3 begeleiders, de fabriek bezocht. Veelvuldig gestelde vragen werden uitvoerig beantwoord. Kortom een bezoek dat voor een ieder, die kranten leest of zich met één van de produkten van het bos bezighoudt, de moeite waard was.

Gelukkig was in de middagpauze ruimte gekreëerd om in een rustige corner in één van de bekende wegrestaurants van een toch wel lawaaijige en bij sterk wisselende temperaturen uitgevoerde papier-productieproces te bekomen.

Bezoek proefvelden

In schrille tegenstelling tot bovengenoemd proces, maar zoals gezegd, zeker niet minder interessant, was het bezoek aan de populieren-proefvelden van het Rijksinstituut „De Dorschkamp”, gevestigd te Wageningen.

Overzichtelijk zijn alle mogelijke en onmogelijke soorten aan geplant.

Zeker is dit interessant te bezien met de tekst en uitleg van de heer Koster, die naast een theoretische uitleg ook een hoop praktische ervaringen bevatte.

Tijdens de rondwandeling bleek dat deze proefvelden veelvuldig worden bezocht door buitenlandse groepen. Uitwisseling van plantmaterialen vindt plaats tot in Canada toe.

Kortom: de proefvelden dienen eigenlijk bezien, maar ook bestudeerd te worden door ieder die maar met bomen te maken heeft of krijgt.

(In een volgend tijdschrift hopen wij de bezochte proefvelden te bespreken... redactie).

VOORSTEL WIJZIGING HERPLANTPLICHT IN BOSWET

Minister Drs. J. de Koning (Landbouw en Visserij) wil voor nieuw aan te leggen beplantingen, onder voorwaarden, vrijstelling verlenen van de herplantplicht zoals die in de Boswet is vastgelegd.

De bewindsman heeft het Bosschap, de Bosbouwvoorlichtingsraad en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten omtrent een ontwerp-regeling advies gevraagd.

De regeling is bedoeld om de grondstofvoorziening en de houtproductie te bevorderen. Nieuwe beplantingen aangelegd op geregistreerde percelen, zijn vrijgesteld van de herplantplicht als ze binnen 20 jaar na de aanleg (in bijzondere gevallen 25 jaar) worden gekapt. De vrijstelling zal niet gelden voor beplantingen die worden aangelegd om aan een reeds bestaande herplantplicht te voldoen. Worden de beplantingen die op grond van deze regeling worden aangelegd niet binnen 20 (25) jaar gekapt, dan zullen ze onder de werking van de Boswet vallen.

Deze wijziging van de Boswet kan een stimulans zijn om nieuwe beplantingen van vooral populieren aan te leggen.

Om evenwel aanplant op grote schaal te bereiken, zodat een wezenlijke bijdrage kan worden geleverd in de grondstoffenvoorziening, zullen meer maatregelen nodig zijn.

Te denken valt daarbij aan verhoging van de bijdrage in de kosten van aanleg. Voorts zal een verlaging van de minimum oppervlakte voor een bijdrage in aan te leggen beplantingen het beplanten van overhoeken stimuleren.

Verder zullen er garanties moeten zijn, dat dergelijke beplantingen niet worden vastgelegd door structuur- en bestemmingsplannen en buiten het regiem van de aanlegvergunningen blijven. Deze beplantingen moeten worden beschouwd als een teelt van een gewas, waarbij de teler de vrijheid moet hebben bij wijziging van de omstandigheden zijn teeltplan aan te passen.